

Vides izglītības metodiskais materiāls

Tēma

Mitrāji Gaujas NP

Temats

Iepazīsti purvu!

Iegūt pamatzināšanas par mitrājiem – priekšstatu par purvu, purvu veidošanos – ģeoloģisko uzbūvi, tam raksturīgākajiem augiem, dzīvniekiem, purva nozīmi ekosistēmā un klimata izmaiņu procesos, kā arī apgūt pētnieciskā darba iemaņas.

Mērķgrupa (skolēnu skaits, vecums, klase)

Līdz 20 dalībnieki.

Pamatskolas skolēni.

Nodarbības ilgums

Līdz - 4 stundām.

Ieteicamais laiks pārgājienam: pavasarī/vasarā/rudenī, izmantojot dzīvnieku un ogotāju iestaigātas takas, stigas, lai nenodarītu kaitējumu purvam.

Sasaiste ar mācību programmu

Atbilst vides izglītības un dabas zinību mācību programmas satura tēmām. Pilnveido pētnieciskās darbības iemaņas.

Kontaktpersona

Uldis Saulītis,

uldis.saulitis@inbox.lv

Nepieciešamais aprīkojums

Dalībniekiem mugursomas ar aprīkojumu: paliktņi, darba lapas, rakstāmlietas (parastais zīmulis, krāsainie zīmuli), binoklis,; lupas, aukla parauglaukuma noteikšanai, paduši sēdēšanai, noteicēji, padzerties, sviestmaizes un piemēroti apavi, apģērbs.

Vadītājam: kūdras zonde, laminēts uzskates materiāls par purvu, aptieciņa, pretodu līdzekļi.

Nepieciešamās prasmes un zināšanas

Iepriekšējas zināšanas par purvu, kā biotopu.

Sagatavošanās pirms nodarbības

Zināšanas par purvu un pārvietošanos tajā, prasme apieties ar binokli, lupu, noteicējiem, augsnes/kūdras zondi un parauglaukuma noteikšana un vēlama arī fiziskā izturība.

Atslēgas vārdi

Mitrājs, purvs, kūdra (zāļu, sfagnu), sugu aizsardzība, purva augi, dzīvnieki, biotops, klimata izmaiņas.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Aktivitāšu apraksts

- ▶ Iepazīšanās.
- ▶ Dalībnieku dalīšana grupās (3-4 cilvēki grupā). Drošības instruktāža par uzvedību nodarbības laikā.
- ▶ Informācija, kā droši pārvietoties pa purvu nenodarot videi kaitējumu, atbilstoši purva apstākļiem.
- ▶ Darba grupas saņem aprīkojumu: mugursomas (ar paliktņi, darba lapām, rakstāmlietām (parastais zīmulis, krāsainie zīmuļi), binokli; lupu, auklu parauglaukuma noteikšanai, paduksi sēdēšanai, noteicējiem u.c), un informāciju par to pielietošanu pārgājiena laikā.
- ▶ Pārgājiena izmantojot purva dzīvnieku un ogotāju iestaigātas takas, stigas, lai nenodarītu kaitējumu purvam.
- ▶ Stāstījums par purvu un tā uzbūvi, izmantojot laminētu vizuālo materiālu.
- ▶ Uzdevumi darba grupām tiek ierādīti divos līdz trijos parauglaukumos, kas izvēlēti atšķirīgās purva biotopa vietās.
- ▶ Uzdevumi:
 1. Noteikt 25m² parauglaukumu ar auklas palīdzību.
 2. Noteikt zemesdzes augu valsti, kokaugus, dzīvnieku un putnu klātbūtni, atzīmējot darba lapā.
 3. Noteikt kūdras dziļumu ar zondes palīdzību.
 4. Salīdzināt no katra dziļuma metra iegūtos kūdras paraugus un ar lupas palīdzību izpētīt kūdras parauga sastāvu, atzīmējot darba lapā.
 5. Katrā parauglaukumā izdarāmi secinājumi, atzīmējot darba lapā.
 6. Salīdzināt pētījumu rezultātus visos parauglaukumos, meklējot atšķirīgo un izdarīt secinājumus.
- ▶ Sviestmaižu pauze ar limonādi vai tēju.
- ▶ Nodarbības noslēgumā katra darba grupa prezentē pētījuma rezultātus.
- ▶ Nodarbības beigās dalībnieki saņem uzlīmes ar sikspārni, kas ir Gaujas NP simboliskais dzīvnieks, kā arī citus uzskates materiālus, kas ir pieejami.

Nepieciešamās darba lapas:

Darba lapa: „Purva biotopa izpēte”.

Iegūtās zināšanas

Iegūs pamatzināšanas par purvu, tam raksturīgākajiem augiem, dzīvniekiem un purva uzbūvi un ģeoloģiju, purva nozīmi ekosistēmā un klimata izmaiņu procesos.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

legūtās prasmes

Apgūti pētnieciskās darbības pamati, prasmes šķirot un apkopot informāciju, prasmes ievērot drošības un uzvedības noteikumus pārgājiena laikā, prasme strādāt individuāli un grupā.

Informācijas avotu saraksts

Mitrāju vērtības un funkcijas.

Ķērpju noteicējs.

Dzīvnieku pēdu noteicējs.

Noteicējs „Izzināsim Gaujas seieleju!”

Latvijas dabas fonda noteicējs: „Iepazīsimies, purvs!”

Purvu aizsardzība un apsaimniekošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā.

Gaujas NP administrācijas sagatavotie uzskates un izziņas materiāli.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Darba lapa: „Purva biotopa izpēte”

Nr.	Augu valsts	Dzīvnieku klātbūtnes pēdas	Putnu klātbūtnes pēdas	Kūdras slānis	Piezīmes, secinājumi
1.					
2.					
3.					

Novērojumā piedalījās :

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Sūnu purva dabīgā attīstība

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Atbalstījusi
Eiropas
Savienība

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Purvu tipi

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra ((zā)u, koku, grīš)u u.c.)
- Purva pamatne

Pārejas purvs

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra ((zā)u, koku, spilv)u u.c.)
- Purva pamatne

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra (spilv)u, sfagnu, koku, grīš)u u.c.)
- Sapropelis
- Purva pamatne

Sūnu purvs

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Atbalstījusi
Eiropas
Savienība

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

